

УДК 342.9:343.92:341.1/.8

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-458-471](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-458-471)

Предместніков Олег Гарійович доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри права, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, вул. Наукового Містечка, 59, м.Запоріжжя, 69017, <http://orcid.org/0000-0001-8196-647X>

Гапотій Віктор Дмитрович кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, вул. Наукового Містечка, 59, м.Запоріжжя, 69017, <https://orcid.org/0000-0002-2604-8809>

Гулевич Сергій Юрійович викладач - стажист кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, вул. Наукового Містечка, 59, м. Запоріжжя, 69017, <https://orcid.org/0009-0006-0955-7085>

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОКАРАННЯ ЗА ЗБЕРІГАННЯ НАРКОТИКІВ: ПОРІВНЯННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню адміністративних покарань за зберігання наркотиків в Україні та порівнянню українського досвіду з міжнародною практикою. Проблема незаконного зберігання наркотичних засобів є актуальною для багатьох країн світу, що зумовлює необхідність аналізу законодавства та ефективності правозастосування у цій сфері. В Україні зберігання наркотиків без мети збуту в невеликих кількостях регулюється статтею 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка передбачає покарання у вигляді штрафів або адміністративного арешту. У статті проаналізовано міри адміністративних покарань у таких країнах, як Німеччина, Франція, Данія, Швеція, Норвегія, Іспанія, Португалія, Великобританія, США та Канада. Виявлено, що в багатьох країнах адміністративні санкції є жорсткішими, порівняно з Україною, проте в окремих країнах (Португалія, Швеція) акцент робиться на реабілітаційних програмах, які спрямовані на допомогу особам, що страждають від наркотичної залежності. Відзначається прогресивність означеного підходу, позаяк метою політики в галузі наркотиків має бути не боротьба з наркозалежними людьми, а допомога таким людям в поєднанні із боротьбою з

розповсюдженням наркотиків. Цей підхід дозволяє не тільки знижувати кількість рецидивів, але й зменшувати соціальну шкоду від наркозалежності. Порівняльний аналіз свідчить на користь того положення, що в Україні мають місце відносно легкі покарання за правопорушення означеного виду. При цьому доводиться, що національному законодавцеві варто враховувати міжнародний досвід у сфері поєднання адміністративних санкцій із реабілітаційними заходами. Саме таке поєднання є найбільш ефективним у світлі ефективної боротьби з розповсюдженням наркотичних засобів. У статті наводяться рекомендації щодо можливих змін у законодавстві України для покращення системи адміністративних покарань та їхньої ефективності.

Ключові слова: адміністративні покарання, зберігання наркотиків, Україна, міжнародний досвід, реабілітація, правозастосування, порівняльний аналіз.

Predmestnikov Oleh Gariyovych Doctor of Law, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Department of Law, Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, St. Scientific Town, 59, Zaporozhye, 69017, <http://orcid.org/0000-0001-8196-647X>

Gapoty Victor Dmytrovych Candidate of Law Science, Associate Professor of the Department of Law, Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, St. Scientific Town, 59, Zaporozhye, 69017, <https://orcid.org/0000-0002-2604-8809>

Hulevych Serhii Yuriyovych Trainee - Lecturer of the Department of Economics, Hotel and Restaurant and Tourism Business, Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, St. Scientific Town, 59, Zaporozhye, 69017, <https://orcid.org/0009-0006-0955-7085>

ADMINISTRATIVE PENALTIES FOR DRUG POSSESSION: A COMPARISON OF UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE

Abstract. The article is devoted to the study of administrative penalties for drug possession in Ukraine and the comparison of Ukrainian practices with international ones. The issue of illegal drug possession is relevant for many countries around the world, necessitating an analysis of legislation and the effectiveness of law enforcement in this area. In Ukraine, the possession of small amounts of drugs without the intent to distribute is regulated by Article 44 of the Code of Administrative Offenses, which provides for penalties in the form of fines or

administrative arrest. The article examines the administrative penalties imposed in countries such as Germany, France, Denmark, Sweden, Norway, Spain, Portugal, the United Kingdom, the USA, and Canada. It was found that in many countries, administrative sanctions are stricter compared to Ukraine, but in some countries (Portugal and Sweden), the focus is on rehabilitation programs aimed at helping individuals suffering from drug addiction. The progressive nature of this approach is emphasized, as the goal of drug policy should not be to combat people with addiction, but rather to help such individuals while also fighting the spread of drugs. This approach not only reduces the number of recidivism cases but also lessens the social harm caused by drug addiction. The comparative analysis supports the position that Ukraine imposes relatively light penalties for this type of offense. At the same time, it is argued that the national legislator should take into account international experience in combining administrative sanctions with rehabilitation measures. This combination is considered the most effective in light of the fight against drug trafficking. The article provides recommendations for possible changes to Ukrainian legislation to improve the system of administrative penalties and their effectiveness.

Keywords: administrative penalties, drug possession, Ukraine, international experience, rehabilitation, enforcement, comparative analysis.

Постановка проблеми. У сучасному світі проблема незаконного зберігання наркотичних засобів набуває дедалі більшого розмаху і є одним із ключових викликів, з якими стикаються як національні, так і міжнародні правові системи. Україна, як і більшість держав, змушена адаптувати своє законодавство до нових реалій боротьби з наркозлочинністю, запроваджуючи як адміністративні, так і кримінальні санкції (залежно від ступеня суспільної небезпеки вчинених дій). Однак, незважаючи на наявність законодавчої бази, проблема зберігання наркотиків без мети збуту продовжує залишатися актуальною, що свідчить про потребу в подальшому вдосконаленні механізмів правозастосування.

Відповідно до чинного українського законодавства, зокрема статті 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП), незаконне виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту підлягає адміністративному покаранню у випадках, коли ці дії не перевищують встановлених законом "невеликих розмірів". Ці розміри визначені чітко та однозначно в таблицях, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України № 188 від 1 серпня 2000 року (зі змінами), що знімає будь-які можливі суперечності у правозастосуванні.

Згідно з офіційною статистикою, кількість справ за статтею 44 КУпАП за останні роки демонструє сталу тенденцію до зростання. Наприклад, лише у 2022 році було порушено понад 10 000 справ щодо осіб, які були притягнуті до адміністративної відповідальності за зберігання наркотиків у невеликих розмірах. Така динаміка свідчить не лише про зростаючу актуальність проблеми, але й про необхідність пошуку більш ефективних інструментів її вирішення (зокрема шляхом вдосконалення як нормативної, так і адміністративної складової).

Огляд законодавства про адміністративні правопорушення в країнах Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки свідчить на користь положення, що адміністративні покарання за означені порушення значно варіюються, хоча і мають низку спільних рис. Тож нижче представимо результати проведеного нами аналізу.

Метою цієї статті є здійснення комплексного аналізу особливостей застосування адміністративних покарань за зберігання наркотичних засобів в Україні, зокрема в контексті статті 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення, та виявлення відмінностей і спільних рис з відповідною практикою зарубіжних країн. У процесі дослідження планується звернути увагу на правові засади визначення адміністративних санкцій, а також на критерії, за якими здійснюється кваліфікація подібних правопорушень (з огляду на чітко встановлені законом "невеликі розміри" наркотичних засобів, що виключає неоднозначність у правозастосуванні). Водночас, порівняння із західним досвідом дозволить визначити, наскільки українська система адміністративних покарань є ефективною у контексті загальносвітових тенденцій та підходів до регулювання цієї проблеми.

Окрему увагу буде приділено тому, як у зарубіжних країнах, зокрема в державах Європейського Союзу та США, вирішується питання адміністративної відповідальності за дрібні правопорушення, пов'язані зі зберіганням наркотиків. Це дозволить не лише окреслити потенційні шляхи удосконалення національного законодавства, але й зрозуміти, чи можуть бути інтегровані деякі аспекти зарубіжної правозастосовної практики в українську систему (що, безумовно, може сприяти ефективнішій боротьбі з наркозлочинністю та зниженню рівня рецидиву).

Отже, ідея статті полягає у виявленні ключових тенденцій та особливостей адміністративного переслідування за зберігання наркотиків в Україні та за її межами, а також в обґрунтуванні необхідності врахування кращих зарубіжних практик для вдосконалення національної системи адміністративних покарань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із фундаментальних досліджень у цій сфері є робота А.В. Галука, яка присвячена адміністративно-

правовим засадам діяльності Національної поліції України щодо запобігання та протидії наркоманії на регіональному рівні. У своєму авторефераті Галюк акцентує увагу на особливостях адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з наркотичними засобами, зокрема наголошуючи на необхідності розвитку регіональних програм профілактики. Автор також підкреслює, що ефективне запобігання наркоманії є ключовим елементом державної політики у сфері протидії наркотичній залежності, що дозволяє знизити кількість правопорушень у цій сфері [1, с. 45].

Інше важливе дослідження належить А.А. Самойловичу, в якому автор детально аналізує дотримання принципу законності при притягненні до адміністративної відповідальності за зберігання наркотичних засобів на підставі статті 44 КУпАП. Важливим аспектом роботи Самойловича є наголошення на необхідності дотримання правових процедур та стандартизації застосування адміністративних санкцій, що забезпечує прозорість та законність у цій сфері [2, с. 136].

Також значну увагу проблемам профілактики правопорушень у сфері незаконного обігу наркотиків присвятив В.В. Кузик: автор зазначає, що важливою умовою ефективної боротьби з наркозлочинністю є скоординована діяльність правоохоронних органів, яка базується на сучасних методах профілактики, що включають адміністративні покарання як один із інструментів правового впливу [3, с. 317-323].

Б. Логвиненко у своїй праці досліджує особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 44-1 КУпАП. Він розглядає специфіку кваліфікації правопорушень у контексті дрібних правопорушень, пов'язаних зі зберіганням наркотиків, та акцентує на необхідності вдосконалення правозастосування у цій сфері [4, с. 203-205].

Важливим є також дослідження В.А. Грузина, який аналізує досвід Німеччини у впровадженні засобів запобігання злочинам, пов'язаним з наркотиками серед неповнолітніх. Автор наводить приклади німецьких превентивних програм, що можуть бути використані як модель для вдосконалення національної практики у боротьбі з наркозлочинністю серед молоді [5, с. 205-209].

Нарешті, варто звернути увагу на працю А.М. Бабенка, яка присвячена адміністративно-правовим та кримінологічним заходам поліції щодо запобігання незаконному обігу наркотичних засобів. Автор розглядає ключові аспекти діяльності поліції у контексті профілактики наркозлочинів, зокрема використання адміністративних санкцій як одного з механізмів впливу [6, с. 200-204].

Виклад основного матеріалу. У сфері регулювання адміністративної відповідальності за незаконне зберігання наркотичних засобів та боротьби з їх обігом значне місце посідає низка нормативно-правових актів, що формують правову основу протидії наркотичним правопорушенням в Україні. Кожен із

цих актів відіграє свою роль у забезпеченні ефективної правозастосовної практики, створюючи єдину та послідовну правову систему.

Закон України "Про внесення змін до Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів»" від 22 грудня 2006 року [7] є одним із ключових нормативних актів у цій галузі. Він вносить суттєві зміни до попереднього законодавства, зокрема щодо контролю за обігом наркотичних засобів. Цей закон спрямований на гармонізацію українського законодавства з міжнародними стандартами, що також передбачає посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за правопо-рушення, пов'язані з наркотичними речовинами. Важливо, що цей норматив-ний акт є основою для подальших змін у сфері регулювання боротьби з нарко-тиками, оскільки він постійно оновлюється з урахуванням нових викликів.

Закон України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними" від 15 лютого 1995 року [8] є фундаментальним документом, який визначає базові принципи та методи протидії наркозлочинності в Україні. Цей акт визначає заходи адміністративної та кримінальної відповідальності, які застосовуються до осіб, що порушують норми законодавства у сфері обігу наркотичних засобів. Його положення слугують основою для формування всіх подальших законів і підзаконних актів, які регулюють цю сферу, а також визначають механізми міжнародної співпраці у боротьбі з наркотиками.

Важливим є також Закон України "Про наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори" від 15 лютого 1995 року [9], який конкретизує перелік наркотичних засобів і психотропних речовин, обіг яких підлягає державному контролю. Цей закон є основою для регуляторної діяльності правоохоронних органів, що здійснюють контроль за дотриманням законодавства у цій сфері. Він тісно пов'язаний із іншими нормативними актами, зокрема із Законом України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів" [8], оскільки встановлює чіткі правові рамки для кваліфікації правопорушень та застосування відповідних санкцій.

Закон України "Про лікарські засоби" від 4 квітня 1996 року [10] також має значення у контексті регулювання наркотичних засобів, оскільки він визначає правила обігу лікарських засобів, у складі яких можуть бути психотропні речовини або наркотики. Цей закон відіграє важливу роль у запобіганні незаконному використанню таких речовин у медичній сфері та забезпечує державний контроль за їх призначенням і використанням.

Закон України "Про Національну поліцію" від 2 липня 2015 року [11] визначає правовий статус та повноваження Національної поліції у контексті боротьби з наркозлочинністю. Цей нормативний акт є ключовим у сфері

правоохоронної діяльності, що регулює функції поліції щодо профілактики та запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним обігом наркотичних засобів. Зазначений закон тісно пов'язаний із Законом України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів", оскільки визначає конкретні обов'язки поліції у боротьбі з наркоманією та запобіганні рецидивам.

Варто також звернути увагу на Закон України «Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 року» [12], ратифікований Україною 11 червня 1991 року. Ця Конвенція є важливим міжнародним документом, що регулює боротьбу з незаконним обігом наркотиків на глобальному рівні. Її ратифікація зобов'язує Україну впроваджувати відповідні норми у своє національне законодавство, що відображено у всіх попередньо згаданих законах.

Таким чином, сукупність цих нормативних актів утворює цілісну систему регулювання обігу наркотичних засобів в Україні, яка базується на принципах міжнародного права та враховує особливості національної правозастосовної практики.

II. Адміністративні покарання за зберігання наркотиків в Україні та в зарубіжних країнах: зіставний аналіз. В Україні зберігання наркотичних засобів без мети збуту в невеликих, кримінально не караних, кількостях регулюється статтею 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Згідно з цією статтею, за таке правопорушення передбачено адміністративний штраф у розмірі від 425 до 850 гривень (від 25 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). В якості альтернативи у світлі обставин справи, а також обставин, що обтяжують міру покарання, може бути призначений адміністративний арешт на строк до 15 діб або громадські роботи. Закон України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів" визначає ці покарання і був прийнятий 15 лютого 1995 року.

У Німеччині зберігання наркотиків для особистого використання карається адміністративним покаранням або умовним звільненням від відповідальності відповідно до § 31a Закону про наркотики, прийнятого в 1981 році. Величина покарання залежить від федеральної землі. Зазвичай, за зберігання до 6 грамів канабісу особа може уникнути покарання, але в деяких федеральних землях (наприклад, у Берліні) поріг може сягати 15 грамів. Закон передбачає припинення провадження без накладення штрафу у разі, якщо зберігання не становить суспільної небезпеки [13]. У Франції зберігання наркотичних засобів у невеликих кількостях для особистого користування регулюється Законом про громадську охорону здоров'я від 1970 року, який передбачає адміністративний штраф у розмірі до 200 євро відповідно до статті L3421-1. У разі повторних правопорушень або якщо особа зберігає наркотики

в громадських місцях, штраф може сягати 3 750 євро, а правопорушник може бути засуджений до одного року позбавлення волі [14]. У Данії зберігання наркотичних засобів для особистого використання карається адміністративним штрафом у розмірі від 2 000 до 10 000 данських крон згідно зі ст. 3 Закону про наркотики, прийнятого в 1955 році. Розмір штрафу залежить від кількості наркотичних засобів та обставин порушення. У разі виявлення залежності правопорушника можуть направити до реабілітаційної програми [15]. У Швеції зберігання наркотичних засобів регулюється Законом про наркотики від 1968 року, який встановлює покарання у вигляді адміністративного штрафу в розмірі до 1 500 шведських крон відповідно до статті 8. Також суд може прийняти рішення про направлення правопорушника на лікування у разі залежності від наркотичних засобів [16]. У Норвегії зберігання наркотичних засобів для особистого вживання карається штрафом відповідно до Закону про наркотики від 1965 року. Згідно зі статтею 162 цього закону, розмір штрафу може сягати 2 000 норвезьких крон залежно від обставин правопорушення, з акцентом на реабілітацію замість жорсткого покарання [17]. У Іспанії зберігання наркотиків у невеликих кількостях для особистого вживання регулюється Законом про громадську безпеку 4/2015. Відповідно до статті 36 цього закону, зберігання наркотиків карається адміністративним штрафом від 601 до 30 000 євро, залежно від кількості наркотиків і обставин правопорушення. Водночас закон дозволяє створення "канабіс-клубів" для легального використання канабісу [18]. У Португалії зберігання наркотичних засобів у невеликих кількостях для особистого користування було декриміналізовано згідно із Законом № 30/2000. Замість кримінального чи адміністративного покарання особа направляється до Комісії з припинення наркоманії, яка може призначити реабілітацію або накладити невеликий штраф у розмірі до 250 євро, що є частиною профілактичної програми [19]. У Великобританії зберігання канабісу для особистого користування карається адміністративним штрафом у розмірі до 90 фунтів стерлінгів згідно з Законом про наркотичні засоби від 1971 року. У разі серйозніших наркотиків, таких як кокаїн або героїн, передбачено застосування арешту або значно більші штрафи [20]. У США відповідальність за зберігання наркотичних засобів варіюється залежно від штату. У Каліфорнії, зберігання канабісу для особистого користування декриміналізовано згідно з Законом про контроль за марихуаною (Proposition 64), і за таке порушення може бути накладений штраф у розмірі 100 доларів США. Водночас у штатах з жорсткішим законодавством передбачені штрафи або адміністративні арешти за зберігання інших наркотичних засобів, таких як метамфетамін або героїн [21]. У Канаді, після легалізації канабісу в 2018 році, зберігання канабісу до 30 грамів є законним згідно з Законом про канабіс. Проте за зберігання інших наркотичних засобів передбачено адміністративний штраф або направлення на

реабілітацію згідно з Канадським кримінальним кодексом [22]. Таким чином, адміністративні покарання за зберігання наркотиків у невеликих кількостях в Україні є порівняно м'якими у порівнянні з санкціями у Франції або Іспанії. Однак досвід Португалії та Швеції вказує на ефективність гуманістичних підходів до зменшення рівня наркозлочинності через реабілітацію та профілактику.

Висновки. На основі здійсненого дослідження адміністративної відповідальності за зберігання наркотичних засобів в Україні та порівняння її з практикою низки зарубіжних країн, можна зробити кілька суттєвих висновків та пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у цій сфері. Як відомо з римського права, *summum ius summa iniuria* (вищий закон — найвища несправедливість), тому важливо знайти належний баланс між необхідністю покарання і повагою до прав людини.

По-перше, система адміністративних санкцій в Україні є порівняно м'якою щодо правопорушень, пов'язаних із зберіганням наркотиків у невеликих кількостях. Це обумовлює ризик недостатньої ефективності таких покарань, особливо у контексті боротьби з рецидивами та попередженням подібних правопорушень. Як свідчить практика Франції та Іспанії, де передбачено суворіші санкції, значні штрафи і можливість обмеження свободи демонструють більш рішучий підхід до вирішення цієї проблеми. Тим не менш, *cogitationis poenam nemo patitur* (ніхто не має бути покараний за свої думки), тому варто враховувати гуманний характер підходу до осіб, які потрапили до наркотичної залежності, а не акцентувати виключно на репресивних методах.

По-друге, приклад Португалії та країн Північної Європи (Норвегії, Швеції) свідчить про ефективність гуманістичного підходу, орієнтованого на реабілітацію та профілактику. Замість простого застосування адміністративних штрафів або арештів, такі країни фокусуються на спрямуванні правопорушників до програм лікування або ресоціалізації, що дозволяє не лише знизити рівень рецидивів, але й ефективніше вирішувати проблему наркоманії на державному рівні. Цей підхід цілком відповідає римському принципу *salus populi suprema lex esto* (благо народу нехай буде найвищим законом), оскільки спрямований на забезпечення суспільного добробуту через підтримку осіб, що потребують допомоги, а не лише покарання.

По-третє, незважаючи на суттєві відмінності в підходах до покарання за зберігання наркотиків у різних країнах, загальноприйнятим залишається розуміння того, що правопорушення, пов'язані з наркотиками, не повинні вирішуватися виключно через санкції. Застосування збалансованого підходу, що поєднує покарання із заходами реабілітації, дозволяє досягати більш ефективних результатів у довгостроковій перспективі.

З огляду на це, пропонується внести зміни до чинного законодавства України, зокрема до статті 44 КУпАП, передбачивши можливість не лише

застосування адміністративних санкцій, але й обов'язкову участь у програмах реабілітації для осіб, які вчинили правопорушення, пов'язані із зберіганням наркотичних засобів у невеликих кількостях. Такий підхід дозволить зменшити соціальну шкоду та сприятиме ресоціалізації осіб, які потрапили до наркотичної залежності, водночас забезпечивши додатковий механізм запобігання повторним правопорушенням.

Таким чином, поєднання адміністративних заходів із реабілітаційними програмами, а також врахування кращих міжнародних практик дозволить Україні підвищити ефективність боротьби з правопорушеннями у сфері незаконного обігу наркотиків, забезпечуючи баланс між необхідністю захисту суспільства та правами осіб, які потребують допомоги. *Lex iniusta non est lex* (несправедливий закон не є законом) — тож на часі реформування нормативної бази для досягнення справедливості і гуманності у правозастосуванні.

Література:

1. Галюк А.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо запобігання та протидії наркоманії на регіональному рівні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А.В. Галюк; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – 234 с.
2. Самойлович А.А. Дотримання принципу законності при притягненні до адміністративної відповідальності на підставі ст. 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення // Тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції "Trends in the Development of Science and Teaching Methods", 22-24 квітня 2024 р., Софія, Болгарія. – Софія, 2024. – С. 136. – URL: <https://eu-conf.com/en/events/trends-in-the-development-of-science-and-teaching-methods/>.
3. Кузик В. В. Профілактика кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів підрозділами кримінальної поліції // Право і суспільство. – 2023. – № 6. – С. 317-323.
4. Логвиненко Б. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 44-1 КУпАП // Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 12 березня 2021 р.). – Дніпро: ДДУВС, 2021. – С. 203-205.
5. Грузин В.А. Щодо впровадження засобів запобігання злочинів неповнолітніми, пов'язаних з обігом наркотичних засобів на прикладі німецької системи уникнення правопорушень // Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: матеріали конференції. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – С. 205-209.
6. Бабенко, А. М. Адміністративно-правові та кримінологічні заходи у роботі поліції із запобігання незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені Вернадського. Серія: юридичні науки*, 34(73), 200-204.
7. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів» від 22 грудня 2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 10. Ст. 89.
8. Закон України «Про заходи проти незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів та їх зловживання» від 15.02.95 р. № 63/95. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80Mimiaga>

9. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори» від 15.02.1995 р. № 60/95. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>

10. Закон України Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними (із змінами та доповненнями) від 15 лютого 1995 р. Відомості Верховної Ради України. № 10. 1995.

11. Закон України Про лікарські засоби від 04.04.96 р. № 22/96. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96%D0%B2%D1%80>

12. Закон України Про міліцію (із змінами та доповненнями) від 20 грудня 1990 р № 4. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991.

13. Закон України Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори (із змінами та доповненнями) від 15 лютого 1995 р. Відомості Верховної Ради України. № 10. 1995.

14. Закон України Про Національну поліцію від 02 липня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379.

15. Закон України Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 року від 11 червня 1991 р. Відомості Верховної Ради УРСР. № 24. 1991.

16. Закон ФРН про наркотичні засоби (Betäubungsmittelgesetz – BtMG) від 28 липня 1981 р. // Bundesgesetzblatt I. – 1981. – № 34. – С. 358.

17. Code de la santé publique (Кодекс громадського здоров'я Франції) від 31 грудня 1970 р. (стаття L3421-1). – URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT000006072665/>

18. Закон Данії про наркотичні засоби (Lov om euforiserende stoffer) від 27 травня 1955 р. – URL: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1955/00065>

19. Закон Швеції про наркотичні засоби (Narkotikastrafflag) від 22 червня 1968 р. – URL: <https://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19680064.htm>

20. Закон Норвегії про наркотичні засоби (Lov om straff for ulovlig narkotikaomsetning) від 20 травня 1965 р. (стаття 162). – URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1965-05-20-2>

21. Закон Іспанії про громадську безпеку (Ley Orgánica 4/2015 de Protección de la Seguridad Ciudadana) від 30 березня 2015 р. – URL: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2015-3442>

22. Закон Португалії № 30/2000 про декриміналізацію зберігання наркотиків для особистого користування від 29 листопада 2000 р. – URL: <https://dre.pt/pesquisa/-/search/614083/details/maximized>

23. Закон Великобританії про наркотичні засоби (Misuse of Drugs Act) від 27 травня 1971 р. – URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/38>

24. Закон Каліфорнії про контроль за марихуаною (Proposition 64) від 8 листопада 2016 р. – URL: https://leginfo.legislature.ca.gov/faces/codes_displayText.xhtml?lawCode=BPC&division=10.&chapter=1

25. Закон Канади про канабіс (Cannabis Act) від 21 червня 2018 р. – URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-24.5/>

References:

1. Haliuk, A. V. (2019). Administratyvno-pravovi zasady diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy shchodo zapobihannia ta protydii narkomanii na rehionalnomu rivni [Administrative and legal principles of the National Police of Ukraine on prevention and counteraction to drug addiction at the regional level]. Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav, Kharkiv. [in Ukrainian]

2. Samoilovych, A. A. (2024). Dotrymannia pryntsypu zakonnosti pry prytyahnutty do administratyvnoi vidpovidalnosti na pidstavi st. 44 Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Observance of the principle of legality in bringing to administrative responsibility on the basis of Art. 44 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses]. *Conference proceeding of the XVI International Scientific and Practical Conference "Trends in the Development of Science and Teaching Methods" - In Tezy dopovidei XVI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Trends in the Development of Science and Teaching Methods"*, Sofia, 22-24 kvitnia 2024 r., p. 136. Retrieved from: <https://eu-conf.com/en/events/trends-in-the-development-of-science-and-teaching-methods/> [in Ukrainian]
3. Kuzyk, V. V. (2023). Profiklatyka kryminalnykh pravoporushen u sferi nezakonnoho obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn, yikh analogiv ta prekursoriv pidrozdilamy kryminalnoi politsii [Prevention of criminal offenses in the field of illicit trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors by criminal police units]. *Law and Society - Pravo i suspilstvo*, (6), 317-323 [in Ukrainian]
4. Logvynenko, B. (2021). Osoblyvosti administratyvnoi vidpovidalnosti za pravoporushennia, peredbachenym stateiu 44-1 KupAP [Features of administrative liability for offenses under Article 44-1 of the CAO]. *Conference proceeding of International and national security: theoretical and applied aspects - Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni i prykladni aspekty: materialy V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (Dnipro: Dnipropetrovskiyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 12 bereznia 2021 r.), 203-205 [in Ukrainian]
5. Hruzyn, V. A. (2020). Shchodo vprovadzhennia zasobiv zapobihannia zlochynam nepovnolitnimy, poviazanymy z obihom narkotychnykh zasobiv na prykladi nimetskoj systemy unyknennia pravoporushen [On the introduction of means of preventing crimes by minors related to the trafficking of narcotic drugs on the example of the German system of avoiding offenses]. *Conference proceeding of Organizational and legal support of the preventive activities units of the National Police - In Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia pidrozdiliv preventyvnoi diialnosti Natsionalnoi politsii: materialy konferentsii*, Dnipro: Dnipropetrovskiyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 205-209 [in Ukrainian]
6. Babenko, A. M. (2020). Administratyvno-pravovi ta kryminolohichni zakhody u roboti politsii iz zapobihannia nezakonnomu obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn ta prekursoriv [Administrative, legal and criminological measures in the work of the police to prevent illegal trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors]. *Scientific notes of the Tauride National University named after Vernadsky. Series: Legal Sciences - Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni Vernadskoho. Seriya: yurydychni nauky*, 34(73), 200-204 [in Ukrainian]
7. Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro obih v Ukraini narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn, yikh analogiv i prekursoriv» vid 22 hrudnia 2006 r. [Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On Circulation in Ukraine of Narcotic Drugs, Psychotropic Substances, their Analogues and Precursors "of 22 December 2006]. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine - Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2007. № 10. St. 89 [in Ukrainian]
8. Zakon Ukrainy «Pro zakhody proty nezakonnoho obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn ta prekursoriv ta yikh zlovzhyvannia» vid 15.02.95 r. № 63/95 [The Law of Ukraine "On Measures against Illicit Trafficking in Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursors and their Abuse" of 15.02.95 № 63/95]. *Legislation of Ukraine - Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]

9. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори» від 15.02.1995 р. № 60/95 [The Law of Ukraine "On Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursors" of 15.02.1995 № 60/95]. *Legislation of Ukraine - Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]
10. Закон України Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними (із змінами та доповненнями) від 15 лютого 1995 р [Law of Ukraine on Measures to Combat Illicit Trafficking in Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursors and their Abuse (as amended) of 15 February 1995]. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine - Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, № 10, 1995.
11. Закон України Про лікарські засоби від 04.04.96 р. № 22/96 [11.The Law of Ukraine On Medicines of 04.04.96 № 22/96]. *Legislation of Ukraine - Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]
12. Закон України Про міліцію (із змінами та доповненнями) від 20 грудня 1990 р. № 4 [Law of Ukraine On the Police (as amended) of 20 December 1990 No. 4]. *Vedomosti of the Supreme Council of the Ukrainian SSR - Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*, 1991 [in Ukrainian]
13. Закон України Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори (із змінами та доповненнями) від 15 лютого 1995 р. [Act of 15 February 1995 on narcotic drugs, psychotropic substances and precursors (as amended)]. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. № 10. 1995 - Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, № 10, 1995 [in Ukrainian]
14. Закон України Про Національну поліцію від 02 липня 2015 р. [The National Police Act of 02 July 2015]. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine - Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2015, № 40-41. St. 379 [in Ukrainian]
15. Закон України Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 року від 11 червня 1991 р. [Act of 20 December 1988 ratifying the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 11 June 1991]. *Vedomosti of the Supreme Council of the Ukrainian SSR - Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*, № 24, 1991 [in Ukrainian]
16. Закон FRN про наркотичні засоби (Betäubungsmittelgesetz – BtMG) від 28 липня 1981 р. [German Drug Law (Betäubungsmittelgesetz - BtMG) of July 28, 1981]. *Bundesgesetzblatt I. - Bundesgesetzblatt I*, 34, 358 [in Ukrainian]
17. Code de la santé publique (Кодекс громадського здоров'я Франції) від 31 грудня 1970 р. (стаття L3421-1). Retrieved from: <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT00006072665/> [in French]
18. Закон Данії про наркотичні засоби (Lov om euforiserende stoffer) від 27 травня 1955 р. [Danish law on narcotic drugs (Lov om euforiserende stoffer) of May 27, 1955]. Retrieved from: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/1955/00065>[in Ukrainian]
19. Закон Швеції про наркотичні засоби (Narkotikastrafflag) від 22 червня 1968 р [Swedish Narcotic Drugs Act (Narkotikastrafflag) of 22 June 1968]. Retrieved from: <https://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19680064.htm> [in Ukrainian]
20. Закон Норвегії про наркотичні засоби (Lov om straff for ulovlig narkotikaomsetning) від 20 травня 1965 р. (стаття 162) [Norwegian law on narcotic drugs (Lov om straff for ulovlig narkotikaomsetning) of May 20, 1965 (Article 162)]. Retrieved from: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1965-05-20-2> [in Ukrainian]

21. Zakon Ispanii pro hromadsku bezpeku (Ley Orgánica 4/2015 de Protección de la Seguridad Ciudadana) vid 30 bereznia 2015 r. [Spanish Law on Public Safety (Ley Orgánica 4/2015 de Protección de la Seguridad Ciudadana) of 30 March 2015]. Retrieved from: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2015-3442> [in Ukrainian]

22. Zakon Portugalii № 30/2000 pro dekriminalizatsiiu zberihannia narkotyktiv dlia osobystoho vykorystannia vid 29 lystopada 2000 r. [Portuguese Law No. 30/2000 on the decriminalization of drug possession for personal use of November 29, 2000]. Retrieved from: <https://dre.pt/pesquisa/-/search/614083/details/maximized> [in Ukrainian]

23. Zakon Velykobrytanii pro narkotychni zasoby (Misuse of Drugs Act) vid 27 travnia 1971 r [The UK Drug Act of May 27, 1971]. Retrieved from: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/38> [in Ukrainian]

24. Zakon Kalifornii pro kontrol za marihuanoiu (Proposition 64) vid 8 lystopada 2016 r. [California Marijuana Control Act (Proposition 64) of November 8, 2016]. Retrieved from: https://leginfo.ca.gov/faces/codes_displayText.xhtml?lawCode=BPC&division=10.&chapter=1 [in Ukrainian]

25. Zakon Kanady pro kanabis (Cannabis Act) vid 21 chervnia 2018 r. [Cannabis Act of 21 June 2018]. Retrieved from: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-24.5/> [in English]